

Informatienota voor de raad

Datum 3 september 2021

Onderwerp	Verbeteragenda lokale democratie
Versienummer	V0.3

Portefeuillehouder Wethouder Michiel van Willigen en Burgemeester Peter Snijders

Informant Henriëtte Agterhuis, Karin Obdeijn, Serge Westerdiep

Afdeling Concernstaf/Wijk- en beheermanagement

Telefoon 038 498 2279

Email WHJ.Valkeman@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De reactie van het college van B&W op de verbeteragenda van de raad over Lokale Democratie

Datum

3 september 2021

[Toelichting op het voorstel](#)**Inleiding**

Eind maart heeft u als raad ons uw Verbeteragenda Lokale Democratie doen toekomen. Een goede samenwerking tussen inwoners en gemeente, zo geeft u aan, draagt bij aan de kwaliteit van het bestuur omdat gebruik wordt gemaakt van lokale ervaring en kennis en ideeën van inwoners, maar zorgt ook voor betrokken Zwollenaren. Wij onderschrijven dit van harte. De gemeente heeft de ideeën en energie van haar inwoners nodig om de stad toekomstbestendig te houden. Inwoners hebben de gemeente (vaak) nodig om hun eigen straat, wijk en stad te kunnen verbeteren.

De verbeteragenda omschrijft beknopt acties waar u als raad van Zwolle op korte termijn prioriteit aan geeft om de samenwerking te verbeteren. U maakt daarbij onderscheid in verbeterpunten met betrekking tot de invloed van Zwollenaren op plannen en besluiten van de gemeente, en verbeterpunten gericht op het scheppen van ruimte voor maatschappelijke initiatieven.

Wij zijn blij met de constatering van de quickscan dat we het als gemeente best goed doen. Op veel vlakken van samenwerking met inwoners presteert Zwolle beter dan het landelijk gemiddelde. Ook uit andere onderzoeken, met name het tweejaarlijkse Buurt voor Buurtonderzoek, komt naar voren dat Zwollenaren over het algemeen tevreden tot erg tevreden zijn over de mogelijkheden om in hun directe woonomgeving actief te zijn en betrokken te worden. In veel buurten in Zwolle is de actieve inzet van wijkbewoners de afgelopen periode ook toegenomen. Daar zijn we trots op. Maar stil staan is natuurlijk niet goed, doorleren is altijd belangrijk.

Zoals de raad zelf ook al schetst, de dynamiek in de stad is groot, de Omgevingsvisie, diverse grootstedelijke ontwikkelingen en grote opgaven als de Energietransitie hebben dat nog eens goed over het voetlicht bij inwoners gebracht. En inwoners laten niet na daar dan ook op te reageren.

Het college wil samen met u als raad de juiste dingen doen voor de stad en als college zijn wij gemotiveerd om dit samen te doen met de inwoners van de stad. De gemeente wil graag samenwerken met inwoners en ondernemers om in gezamenlijkheid, en vanuit overzicht en samenhang, vorm te geven aan de stad. Vanuit die houding zoeken wij telkens naar passende manieren om inwoners en belanghebbenden te betrekken en vanaf het begin mee te nemen. Maar succesvolle participatie is ingewikkeld, dat ervaren we in Zwolle en blijkt ook keer op keer uit voorbeelden elders. Ook bij geslaagde participatie zijn er vaak partijen die niet (volledig) tevreden zijn.

Kernboodschap

Met deze nota geven wij een reactie op de Verbeteragenda van de raad naar aanleiding van de Quick Scan Lokale Democratie. Burgemeester en wethouders zien participatie als een brede beweging in en voor Zwolle.

Doorontwikkeling Participatiebeleid

Het huidige participatiebeleid is vooralsnog het uitgangspunt bij onze participatieprocessen in Zwolle. Daarin gaan veel zaken goed en sommige nog minder goed. De behoefte aan participatie bij lokale vraagstukken is de laatste jaren enorm toegenomen. Ook zien we steeds vaker initiatieven in de samenleving ontstaan waarin wij als overheid participeren.

Datum

3 september 2021

We hebben om die reden onlangs de opdracht uitgezet om te komen tot een verdere doorontwikkeling van ons participatiebeleid. Binnenkort wordt de werkgroep Inwonerbetrokkenheid vanuit de gemeenteraad geïnformeerd over deze opdracht. We hebben daarbij de ambitie dat we komen tot een concrete samenwerkingsaanpak op het gebied van participatie, die is opgesteld door inwoners, ondernemers, organisaties, onze belangrijkste partners, ambtenaren en het bestuur.

We streven naar herkenbaarheid en een praktische vorm zodat de aanpak in de nabije toekomst de basis vormt voor de samenwerking tussen partijen in Zwolle rond belangrijke ontwikkelingen in de stad. Alleen samen kunnen we de stad beter en mooier maken en de kwaliteit van leven verder vergroten. Deze ambitie realiseren we door in een interactief en creatief proces de aanpak samen te ontwikkelen met vertegenwoordigers van de wijken en de verschillende partijen in de stad, waarbij de gemeenteraad een actieve rol heeft. We hebben op basis van de gedeelde ervaringen en gesprekken rondom het thema participatie tot nu toe op hoofdlijnen een doorontwikkeling voor ogen waarin gezamenlijk een plan van aanpak wordt gemaakt. Centraal staat wat ons betreft een interactief ontwerpproces, waarin in gesprek tussen de stad, bestuur en organisatie de gewenste samenwerking bij de ontwikkeling van de stad geformuleerd wordt. Deelnemers moeten zich gehoord voelen en helder moet zijn waarmee we aan de slag gaan. De Zwolse participatieaanpak zet uiteindelijk in op praktische toepasbaarheid voor alle relevante doelgroepen in vorm(geving) en taalgebruik.

Belangrijke onderdelen die de raad aangeeft in de Verbeteragenda kunnen en zullen een plek vinden in die herijkte uitgangspunten voor participatie. De puntsgewijze beantwoording hieronder op de verbetervoorstellen van de raad moet niet gelezen worden als het 'aftikken' van losstaande ideeën of het weerleggen van de punten waar de raad aandacht voor vraagt. Net als de raad maakt ons college zich sterk voor het continu beoordelen van de vraag en de middelen die we in Zwolle rondom initiatieven hebben en inzetten.

Reactie op Verbeteragenda

Hieronder geven wij een overzicht van de stappen tot verbetering zoals de raad die formuleert in de agenda, met daarachter per onderdeel een reactie van burgemeester en wethouders.

1. De gemeente ontwikkelt een platform* waarop via een kaart (of op een andere visueel aantrekkelijke wijze) per wijk informatie te vinden is over aanstaande plannen en ontwikkelingen van de gemeente in die wijk.	Sinds vorig jaar zetten we het (online) platform MijnWijk.zwolle.nl in om bewoners de kans te geven samen met hun burens, (wijk)medewerkers van de gemeente en andere belanghebbenden hun initiatieven ten uitvoer te brengen. Via het platform kan door bewoners draagvlak worden gepeild en gecreëerd voor buurtplannen. Dat betekent dat bewoners het voortouw nemen en de gemeente waar nodig ondersteunt. Mijnewijk is ook nadrukkelijk een communicatiemiddel: we weten dat het in beeld brengen van initiatieven aanstekelijk en wervend werkt. Het platform is een groeimodel: de komende jaren kunnen en willen we Mijnewijk verder uitbouwen om beide doelen – aanjager van en voor de buurt en informatiemiddel – verder te versterken. De mogelijkheden van de module voor (fysieke) projecten binnen Mijnewijk worden nu verkend. We gaan daarbij nadrukkelijk uit van het perspectief dat bewoners zo snel mogelijk voor hen relevante informatie (over hun buurt) willen van de overheid, en van de technische mogelijkheden.
---	---

Datum

3 september 2021

	Op het moment dat de verkenningen zijn afgerond zullen wij u informeren over de uitkomsten en een voorstel voor vervolg voorleggen. NB. Alle type bewonersinitiatieven kunnen op MijnWijk. Om het overzichtelijk te maken wordt gewerkt met 7 categorieën waarvan er één 'verkeer' is. Bewoners worden uitgedaagd om ook op het onderdeel 'verkeer' met initiatieven te komen. Het platform is echter niet bedoeld om situaties die inwoners tegenkomen over bijv. te hard rijden of de wens om een drempel aan te geven. Daarvoor is het meldpunt openbare ruimte op www.zwolle.nl/melding
2. De gemeente gaat wijkpanels, wijkverenigingen etc versterken met een interactief hulpmiddel* (zoals een app) die deze verenigingen in staat stelt om op een laagdrempelige manier informatie te delen en op te halen uit hun wijk.	Een van de onderdelen van de opdracht voor een Zwolsparticipatiebeleid is dat er een participatieproces ontwikkeld wordt waarbij ruimte ontstaat voor creativiteit en innovatie, zowel in participatie-ideeën als in participatievormen. Nu de digitalisering in coronatijd een vlucht heeft genomen, zullen digitale participatievormen daar onderdeel van zijn. Hierbij zullen ook de Zwolse wijkpanels en wijkverenigingen, voor een groot deel verenigd in het Platform Zwolse wijken betrokken worden.
3. De gemeente zorgt dat er wordt gecommuniceerd in bij de doelgroep passende taal en vorm. Communicatie op maat over de besluiten die de gemeente neemt en over de momenten waarop je als inwoner invloed kunt uitoefenen.	De organisatie is in beginsel zelf verantwoordelijk voor communicatie over eigen beleid, projecten en activiteiten. Team Communicatie en het versimpelteam kunnen daarbij adviseren over passende taal en vorm. Daarvoor deden we al eens een pilot met de webversie van de Klinkende Taal tool. Die tool wordt nu breder beschikbaar gesteld voor medewerkers. Begin juli ondertekenden de burgemeester en gemeentesecretaris de Direct Duidelijk-deal met het ministerie van BZK. Onderdeel van de deal is een online schrijftraining gecombineerd met een e-learning. Communicatie en afstemming over de besluiten van het college en raad is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van team Communicatie en de griffie. Samen met het versimpelteam kan worden gezien hoe de communicatie over de besluiten van college en raad beter en duidelijker kan, onder meer over de mogelijkheden om invloed uit te oefenen. De griffie communiceert over de raadsagenda's en stemt in overleg met de werkgroep Inwonerbetrokkenheid af hoe de communicatie hierover verbeterd kan worden.
4. De gemeente communiceert regelmatig, tenminste één keer per maand en via een mix van	Voor wat betreft initiatieven op wijkniveau werd regelmatig gebruik gemaakt van de gemeentelijke pagina in de Swollenaer (die inmiddels niet meer verschijnt).

Datum

3 september 2021

middelen waar informatie over gemeentelijke besluitvorming, participatie, buurt- en maatschappelijke initiatieven gevonden kan worden.	De afgelopen maanden zijn ook thema-pagina's gepubliceerd met als rode draad 'buitengeluk' waarin initiatieven werden gepresenteerd als inspiratie voor anderen. Deze themaspecials verschijnen vier keer per jaar. Daarnaast worden sociale media als Facebook en Twitter actief benut. Team communicatie en de griffie bespreken hoe ze de nu al bestaande communicatie-uitingen kunnen vernieuwen en hoe ze met hulp van het versimpelteam regelmatig op een laagdrempelige manier kunnen communiceren over besluitvorming door college en raad.
5. De gemeenteraad c.q. de werkgroep Inwonerbetrokkenheid organiseert in samenwerking met de wijkteams een jaarlijks netwerkevent voor wijkverenigingen, -netwerken, -panels, etc	We constateren met elkaar dat de dynamiek in de stad groot is. Die dynamiek biedt aan de ene kant kansen voor onze (ondernemende) inwoners, anderzijds vraagt het ook veel van onze inwoners. Netwerkbijeenkomsten zijn een goede manier voor het onderling informeren, het delen van ervaringen, het leren van elkaar en het versterken van onderling contact en samenwerking. Een jaarlijks netwerkevent, geïnitieerd door de raad, is een mooi voornemen. Wijkmanagement sluit graag aan en wacht de initiatieven vanuit de raad af.
6. De gemeente gaat een digitaal participatietraject organiseren waarin de wijkbewoners de kans krijgen om te laten weten wat er volgens hen moet worden verbeterd in de wijk.	Met het tweejaarlijks Buurt-voor-Buurt onderzoek hebben we een mooi instrument in handen waarbij we leefbaarheid van wijken volgen en waarin bewoners kunnen aangeven wat er volgens hen moet worden verbeterd in de wijk en buurt. Die uitkomsten worden tijdens wijkdialogen verder ingekleurd en leiden tot een groot aantal acties en trajecten in buurten, wijken en stad waarbij bewoners actief aan zet komen. Daarnaast kan iedereen die dat wil in Zwolle op een zo laagdrempelig mogelijk manier zowel fysiek als digitaal zijn of haar plan – als daar een gemeentelijke rol bij is – over het voetlicht brengen. Via bewonersbudgetten Premie op actie en de Buurtbonus werken we samen met Zwollenaren om plannen tot uitvoering te brengen. Het (weer) instellen van een vorm van wijkbudgetten zou mogelijk een goede toevoeging kunnen zijn. Dat vraagt wel om het goed doordenken van de vorm: de ervaringen in Zwolle zelf en elders laten zien dat opzet en uitgangspunten helder moeten zijn om tot aansprekende resultaten te komen, in de binnenkort in samenspraak met de stad te realiseren. Participatievisie wordt ook nadrukkelijk aandacht gegeven aan creatieve en bij de vraag aansluitende vormen van participatie. Het college stelt voor eerst de opbrengst van het participatiebeleid af te wachten om vervolgens te bepalen hoe dit verbeterpunt vorm gegeven kan worden.

Datum 3 september 2021

7. De gemeente ontwikkelt een visueel aantrekkelijke menukaart/ leidraad* met daarin een stappenplan voor inwoners of instellingen die een maatschappelijk initiatief nemen.	We onderzoeken of er in het kader van het nieuwe participatiebeleid en de nog uit te werken participatiekaders voor de Omgevingswet één standaard handleiding kan worden ontwikkeld die op overzichtelijke en heldere wijze de te nemen stappen schetst voor initiatiefnemers.
8. De gemeente stelt de inwoner en dus de klantervaring centraal bij de aanbesteding en realisatie van de nieuwe website.	De huidige site is vorig jaar aangepast op basis van onder andere representatief gebruikersonderzoek. Ook zijn recent nog verbeteringen doorgevoerd op basis van gebruikerservaringen van inwoners en ondernemers (1-op-1 in plaats van een panel). Op dit moment werken wij aan een nieuwe website. Daarin trekken wij op met een aantal andere gemeenten, waarbij wij leren van elkaar en gezamenlijk zoeken naar verbetering van de vindbaarheid en toegankelijkheid van onderwerpen die onze inwoners belangrijk vinden.. De nieuwe site is op dit moment nog volop in ontwikkeling. Daarbij wordt bekeken hoe we – deels naar voorbeeld van Rotterdam – binnen Zwolle.nl een aparte menuknop ‘meedenken & doen’ een plek kunnen geven. Deze kan de bezoeker snel naar alle verschillende plekken en platforms verwijzen voor inspraak, initiatief nemen etc. Dit is ook een goede plek om de verbinding met MijnWijk en raadsinformatie beter in te vullen.

Consequenties

De genoemde acties ten aanzien van de verbeterpunten zijn voor een deel al actief of in gang gezet, net als het proces om te komen tot een Zwolse participatievisie.

Financiën

Op dit moment is nog niet te zeggen welke aanvullende kosten verbonden zijn aan de verbeterpunten of uit de ambities die we in de participatievisie stellen. Afhankelijk van de ambities die we bepalen, komen we t.z.t. terug op het kostenaspect.

Communicatie

In bovenstaande reactie is te lezen hoe wij zullen communiceren met onze inwoners zodat we nog meer in verbinding en gesprek komen met onze inwoners over bestaande en nieuwe ontwikkelingen in onze stad

Vervolg

We starten voor de zomer met de eerste stappen rondom de doorontwikkeling huidig participatiebeleid.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar

Datum 3 september 2021

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom